

УДК 37.035:316.772.4]:811

DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2021.77.239277>**ОЛЕНА ПАВЛЕНКО**

ORCID: 0000-0001-7204-1475

*(Полтава)**Place of study:* Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University*Country:* Ukraine*E-mail:* helena.zakora@gmail.com

СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

У даній статті розглядається комунікативна компетенція, її сутність і компонентний склад, до якого входить ряд таких компетенцій, як лінгвістична, стратегічна, дискурсивна, соціокультурна, мовна, а також розмежовуються поняття «компетенція» і «компетентність». Поняття комунікативної компетентності є однією з теорій, яка лежить в основі комунікативного підходу до викладання іноземних мов. Існує щонайменше три основні моделі. На розуміння комунікативної компетентності вплинули область прагматики та філософія мови, включаючи роботу над мовленнєвими актами. Так за основні визначення було виділені визначення Н. Хомського, Ю. Федоренко та Д. Хаймса. Також було виконано дослідження походження терміну «комунікативна компетентність», що дало змогу більш широко дослідити сутність та зміст основної мети дослідження, а саме структури іншомовної комунікативної компетенції. Для визначення даного терміну були обрані визначення термінів лінгвістами М. Ватютнев, Л. Бахмана та В. Галкіної. В процесі вивчення проблеми було взято за основу визначення Л. Бахмана, що включає в собі такі ключові компетенції: мовна / лінгвістична; дискурсивна; прагматична; розмовна; соціально-лінгвістична; стратегічна; мовно-мисленнева, що дає змогу влучно сформулювати і визначити саме той термін, що досліджувався. Розглядаючи термін «іншомовна комунікативна компетентність» було визначено, що іншомовна компетенція є складним утворенням, що включає в себе різні підструктури (субкомпетенції). Саме тому більшість вчених прийняли розділяти такий термін на ієрархію рівнів. Так на погляд Ю. Федоренко і Н.І. Гез, ділиться на три рівні – лінгвістичний, мовний та професійний. В. В. Сафонова виділяє наступні компоненти комунікативної компетенції: мовний; словесний; соціокультурний. М. Каналі і М. Свейн виділяють чотири компоненти комунікативної компетенції: граматична компетенція, соціо-лінгвістична компетенція, дискурсивна компетенція, стратегічна компетенція. Ян Ван Ек виділяє такі компоненти як: лінгвістичний, соціокультурний, соціолінгвістичний, стратегічний, дискурсивний, соціальний. В основному багато вчених виділяє в складі комунікативної компетенції в якості її складників розглядають наступні види компетенцій: лінгвістичну, соціолінгвістичну, дискурсивну, соціокультурну, соціальну, стратегічну, предметну та професійну. Проаналізувавши вітчизняну та зарубіжну літературу, можна зробити висновок, що комунікативна компетентність є складним явищем у методиці викладання іноземних мов і вимагає нових підходів до вирішення проблеми її сутності та варіативного компонентного складу.

Ключові слова: комунікативна компетенція; компетентність; компетенція; іншомовна комунікативна компетенція; структура іншомовної комунікативної компетенції.

Постановка проблеми. До кінця минулого століття головною метою навчання іноземної мови було навчити читати літературу іноземною мовою, а найважливішими аспектами вивчення іноземної мови були заучування граматичних правил і вміння аналізувати текст. Незважаючи на істотні недоліки (наприклад, ігнорування усної мовної практики), даний метод довгий час панував у вітчизняній лінгводидактиці, частково зберігаючись в системі освіти до кінця 90-х рр. ХХ ст. (Бацевич, 2004).

Проте з кінця ХХ ст. відбулася зміна освітніх парадигм, у тому числі і в постановці цілей навчання іноземної мови, яка призвела до появи нового методу, в центрі якого знаходиться поняття «іншомовна комунікативна компетенція» (ІКК) – поняття, що з'явилося в педагогіці порівняно недавно, але вже встигло зайняти важливе місце в сучасній теорії навчання іноземної мови.

Метою статті є проаналізувати поняття іншомовної комунікативної компетенції, проаналізувати основні підходи до його визначення та структури.

Виклад основного матеріалу. У літературі часто розмежовують поняття компетенція і компетентність. Під компетентністю розуміється здатність до виконання будь-якої діяльності, в тому числі мовної. Компетенція – це змістовний компонент такої здатності у вигляді знань, навичок і умінь, набутих у процесі навчання (Тинкалюк, 2008). Ю. Федоренко визначає компетенцію як «внутрішні, потенційні, приховані психологічні новоутворення: знання, уявлення, програми дій, системи цінностей і відносин, які потім виявля-

ються в компетентностях людини» (Федоренко Ю., & Федоренко Н., 2002). А. В. Хуторський розуміє компетенцію як сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, що задаються по відношенню до певного кола предметів і процесів.

Термін «комунікативна компетенція» широко вживається в методиці як показник рівня володіння мовою. Даний термін було введено в науковий обіг американським лінгвістом Н. Хомським.

Американський вчений Д. Хаймс, ґрунтуючись на понятті «мовна компетенція» Н. Хомського, в 70-х рр. XX ст. вводить термін «комунікативна компетенція». На думку Д. Хаймса, знання мови передбачає чітке уявлення про те, в яких мовних ситуаціях можуть вживатися ті чи інші лексичні одиниці і граматичні конструкції. Даний дослідник не розглядав структуру цього поняття, зазначаючи цілісність мовної компетенції.

Канадські дослідники М. Кеналь і М. Свейн, заклавши в 80-х рр. базу для подальших досліджень формування та оцінки іншомовної комунікативної компетенції, розглядали дане поняття як систему знань і навичок, необхідних для здійснення комунікації (наприклад, знання лексики і навиків використання соціокультурних правил і установок).

Сьогодні не існує єдиного визначення терміна «комунікативна компетенція», автори інтерпретують його по-різному. Спочатку термін позначав здатність, необхідну для виконання певної, переважно мовної діяльності рідною мовою.

М. Н. Вятютнев визначає комунікативну компетенцію «як вибір, реалізацію програм мовної поведінки в залежності від здатності орієнтуватися в тій чи іншій обстановці спілкування; вміння класифікувати ситуації в залежності від теми, завдань, комунікативних установок, що виникають в учнів до бесіди, а також під час бесіди в процесі взаємної адаптації». Н. І. Гез дає наступне визначення комунікативної компетенції: «комунікативна компетенція є здатністю людини розуміти і породжувати іншомовні висловлювання в різноманітних соціально детермінованих ситуаціях з урахуванням лінгвістичних і соціальних правил, яких дотримуються носії мови». З точки зору психології Ю. Федоренко розглядає комунікативну компетенцію як «певну мету-результат навчання мови», як «здатність суб'єкта здійснювати мовну діяльність, реалізуючи мовну поведінку, адекватне за різними завданнями і ситуаціями спілкування» (Федоренко Ю., & Федоренко Н., 2002).

Ключові компетенції складають компетентність, підставою для виділення яких виступають громадські потреби або соціальне замовлення. Іншомовна компетенція є одним з базових, ключових компонентів професійної компетентності. Іншомовні компетенції фахівця розглядаються вченими як базові, що інтегрують загальнокультурні, інтелектуальні, соціальні та професійні якості особистості, що забезпечують ефективне встановлення ділових контактів, з досягненням цілей, рішенням конкретних професійних завдань, виробленням єдиної стратегії взаємодії, реалізацією комунікативної установки на спілкування. На думку В. Д. Галкіної, іншомовна комунікативна компетенція є певним рівнем володіння «технікою» спілкування, засвоєння певних норм, стереотипів поведінки, результат навчання (Галкіна, 2014). М. Н. Вятютнев виділяє два види компетенцій: мовну та комунікативну. Комунікативну компетенцію він запропонував розуміти «як вибір і реалізацію програм мовної поведінки в залежності від здатності людини орієнтуватися в тій чи іншій обстановці спілкування; вміння класифікувати ситуації в залежності від теми, завдань, комунікативних установок, що виникають у учнів до бесіди, а також під час бесіди в процесі взаємної адаптації».

У свою чергу, Н. О. Микитенко під іншомовною комунікативною компетенцією розуміє «здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми» і до складу іншомовної комунікативної компетенції включають «ефективні індивідуальні способи взаємодії з людьми, культуру спілкування і поведінки» (Микитенко, 2011). Крім того, важливим аспектом в осмисленні сутності іншомовної комунікативної компетенції, а також її місця в загальній професійній компетентності фахівця стає розгляд її в якості комунікативної основи толерантної поведінки, залучення до цінностей як своєї, так і іншомовної культури, толерантної взаємодії (Бібік, 2004).

О. О. Павленко визначає професійну іншомовну компетенцію як «сукупність продуктивно реалізованих в іншомовній професійній комунікації характеристик: широкий культурологічний кругозір, утворений мовними вміннями і навичками, висока продуктивність іншомовної діяльності; високий рівень творчого мислення, що забезпечує сприйняття іноземної мови, декодування іншомовної інформації професійного характеру; комплекс знань, який забезпечує розвиток і саморозвиток особистості фахівця в іншомовній професійній комунікації» (Павленко, 2005). Т. Чернюк доповнює склад професійно-іншомовної комунікативної компетентності інформаційно-комунікаційною компетенцією, яку трактує як «знання іншомовних професійно значущих джерел інформації, вміння шукати, накопичувати, переробляти і використовувати інформацію для продукування нового знання в процесі професійної комунікативно-пізнавальної діяльності» (Чернюк, 2017). Розглядаючи сутність професійної іншомовної комунікативної компетентності, Ф. С. Бацевич говорить про те, що «іншомовна професійна компетентність випускника немовного факультету представляє собою сукупність окремих компетенцій і дозволяє на основі автономного пошуку і використання інформації іноземною мовою в допустимих видах мовленнєвої діяльності здійснювати свою професійну діяльність, підвищуючи її ефективність і, тим самим, створюючи передумови для професійного і кар'єрного зростання особистості» (Бацевич, 2004).

Іншомовна компетенція є складним утворенням, що включає в себе різні підструктури (субкомпетенції). Незважаючи на різноманіття досліджень, присвячених вивченню іншомовної комунікативної компетенції, спостерігається відмінність в думках не тільки про кількість, а й про зміст компонентів. П. Дуайє виділяє наступні компоненти іншомовної комунікативної компетенції: компетенція в говорінні (лексична, граматична, вимовляння); компетенція в написанні (лексична, граматична, орфографічна); компетенція в аудіюванні (розрізнення звуків, граматична і лексична); компетенція в читанні (розрізнення графічних знаків, граматична і лексична).

Найбільш докладний опис комунікативної компетенції належить Л. Бахману. Він використовує термін «комунікативне мовне вміння» (communicative language activity), яке утворюють такі ключові компетенції: мовна / лінгвістична (можливість здійснення висловлювань іноземною мовою тільки на основі засвоєних знань, розуміння мови як системи); дискурсна (зв'язаність, логічність, організація мовлення – coherence, cohesion, pattern); прагматична (вміння передати комунікативний зміст відповідно до соціального контексту); розмовна (вміння говорити складно, без напруги, в природному темпі, без затяжних пауз для пошуку мовних форм); соціально-лінгвістична (вміння вибирати мовні форми); стратегічна (вміння використовувати комунікативні стратегії для компенсації відсутніх знань в умовах реального мовного спілкування); мовно-мисленнєва (готовність до створення комунікативного змісту в результаті мовно-мисленнєвої діяльності: взаємодія проблеми, знання і дослідження).

Модель комунікативної компетенції, запропонована С. Савиньон, представлена у вигляді «перевернутої піраміди». Ця модель показує, як через практику і досвід у все більш збільшуваного кола комунікативних контекстів і подій (основа піраміди) особа вивчає мову, поступово розширює свою комунікативну компетенцію, яка включає в себе граматичну, дискурсивну, стратегічну і соціокультурну компетенції (межі представленої піраміди).

Р. П. Мільруд включає до складу комунікативної компетенції чотири основні компоненти: граматичний (знання граматики, лексики і фонетики); прагматичний (знання того, що сказати в певній ситуації певним людям); стратегічний (знання, як говорити в різних обставинах); соціокультурний (знання громадського етикету, національного менталітету, цінностей і т. д.). Крім наведених вище моделей іншомовної комунікативної компетенції, існують моделі, запропоновані J. Munby (1978), H. G. Widdowson (1978), G. Caspar (1983), R. Clifford (1985), T. McNamara (1996) та ін.

М. Кеналь і М. Свейн розробили основну для цього поняття, структуру ІКК, виділивши три її компоненти – граматичний (що має на увазі володіння мовним кодом), соціолінгвістичний (що виражається в соціокультурному компоненті і знанні правил дискурсу), стратегічний (виявляється в умінні використовувати вербальні та невербальні стратегії спілкування) (Чередніченко В., & Чередніченко Г., 2018).

Крім того, важливо відзначити, що багато фахівців зверталися до проблеми розгляду ІКК і окремих її компонентів в контексті професійної освіти. Наприклад, В. Д. Галкіна стверджує, що «комунікація іноземною мовою часто є єдиним засобом успішного вирішення оперативних виробничих завдань», що дозволило автору розглянути професійну компетенцію в аспекті формування мовної і предметно-мовної компетенції (Галкіна, 2014).

Беручи до уваги існуючі варіанти розгляду структури іншомовної комунікативної компетенції різними авторами, ми вважаємо за необхідне включення в її склад «професійного рівня», на якому, на нашу думку, будуть формуватися необхідні знання та вміння, важливі для застосування іноземної мови у професійній діяльності.

Іншомовна комунікативна компетенція, на погляд Ю. Федоренко, ділиться на три рівні – лінгвістичний, мовний та професійний. Лінгвістичний рівень, в свою чергу, складається з трьох рівнозначно важливих підрівнів:

- 1) лексичний, що включає в себе володіння певним словниковим запасом і вміння доречно використовувати ті чи інші мовні одиниці щодо контексту мови;
- 2) граматичний, в який входять знання про граматичний склад мови і вміння вживати граматичні правила в мовленні різного типу;
- 3) фонетичний, який об'єднує знання про фонетичний склад і просодію мовлення і вміння коректно вимовляти слова і пропозиції.

Мовний рівень комунікативної компетенції підрозділяється на наступні підрівні:

- 1) дискурсивний - вміння вибудовувати логічно завершені висловлювання і адекватно сприймати мову співрозмовника;

- 2) стратегічний - вміння компенсувати відсутні знання в разі комунікативного збою.

Займаючи в даній структурі відокремлене становище, професійний рівень іншомовної комунікативної компетенції включає в себе:

- 1) вміння використовувати іноземну мову в міждисциплінарному блоці;
- 2) вміння застосовувати навички володіння іноземною мовою в професійній діяльності.

Ієрархія рівнів в ІКК складається таким чином: лінгвістичний рівень є своєрідним фундаментом формування даної компетенції, оскільки для здійснення висловлювання необхідно володіти деяким словниковим запасом (володіння словниковим запасом входить в лексичний підрівень лінгвістичного рівня ІКК) і володіти необхідними для цього граматичними структурами (граматичний підрівень). Мовний рівень, що

займає другу сходинку ієрархії, складається поступово на основі елементів лінгвістичного рівня – окремих тематичних пластів лексики і необхідних граматичних структур. Після мовного рівня йде рівень професійного оволодіння мовою – воно стає можливим після сформованості лінгвістичного і мовного рівнів.

Сутність професійного рівня полягає в тому, щоб формувати вміння і навички, необхідні для вузькоспеціального застосування іноземної мови у професійній діяльності (Чередніченко В., & Чередніченко Г., 2018).

На нашу думку, дана спроба описати структуру ІКК є досить точним відображенням змісту навчання іноземної мови у вищій школі. Однак залишається відкритим питання про методику навчання іноземної мови в контексті розробленої структури, що вимагає подальших досліджень в даній області.

Також в складі комунікативної компетенції в якості її складників розглядають наступні види компетенцій: лінгвістичну, соціолінгвістичну, дискурсивну, соціокультурну, соціальну, стратегічну, предметну та професійну.

Розглянемо кожен з компонентів докладніше. Лінгвістична компетенція – це володіння знаннями про систему мови, про правила функціонування одиниць мови в мовленні і здатність за допомогою цієї системи розуміти чужі думки і висловлювати власні судження в усній і письмовій формі. Соціолінгвістична компетенція означає знання способів формування і формулювання думок за допомогою мови, що забезпечують можливість організувати і здійснити мовну дію, а також здатність такими способами користуватися для розуміння думок інших людей і вираження власних суджень залежно від умов мовного акту: ситуації, комунікативних цілей і намірів мовця.

Соціокультурна компетенція передбачає знання національно-культурних особливостей соціальної і мовної поведінки носіїв мови: їхніх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів користування цими знаннями в процесі спілкування. Формування даної компетенції проводиться в контексті діалогу культур з урахуванням відмінностей у соціокультурному сприйнятті світу і в кінцевому рахунку сприяє становленню «вторинної мовної особистості». Соціальна компетенція проявляється в здатності орієнтуватися в ситуації спілкування і будувати висловлювання відповідно до комунікативного наміру мовця і ситуації.

Стратегічна компетенція – це компетенція, за допомогою якої людина може заповнити прогалини в знанні мови, а також мовному та соціальному досвіді спілкування в іншомовному середовищі. Дискурсивна компетенція означає здатність використовувати й інтерпретувати форми слів і їхні значення для створення зв'язкових текстів, породжувати зв'язкові іншомовні висловлювання, логічно, послідовно і переконливо вибудовувати свою промову, вміння вибирати вірну стратегію спілкування. Предметна компетенція – це здатність орієнтуватися в змістовному плані спілкування в певній сфері людської діяльності. Професійна компетенція набувається в ході навчання і забезпечує здатність до успішної професійної діяльності. Вона включає в себе знання з областей наук, значимі для професійної діяльності; особистісні якості, що забезпечують ефективність професійної діяльності (Бацевич, 2004; Микитенко, 2011; Павленко, 2005).

Н. І. Гез виділяє три компоненти комунікативної компетенції:

- лінгвістичний компонент – знання про систему, що вивчається і сформовані на їхній основі навички оперування лексико-граматичними і фонетичними засобами спілкування;
- прагматичний компонент – знання, навички та вміння, що дозволяють розуміти і породжувати іншомовні висловлювання відповідно до конкретної ситуації спілкування, мовного завдання і комунікативного наміру;
- соціолінгвістичний компонент – знання, навички та вміння, що дозволяють здійснити мовне і немовне спілкування з носіями мови відповідно до національно-культурних особливостей чужого лінгвосоціума (Чернюк, 2017).

В. В. Сафонова виділяє наступні компоненти комунікативної компетенції: мовний (граматичний, лінгвістичний); словесний (прагматичний, стратегічний, дискурсивний); соціокультурний (соціолінгвістичний). М. Каналі і М. Свейн виділяють чотири компоненти комунікативної компетенції: граматична компетенція, соціолінгвістична компетенція, дискурсивна компетенція, стратегічна компетенція. Ян Ван Ек виділяє такі компоненти як: лінгвістичний, соціокультурний, соціолінгвістичний, стратегічний, дискурсивний, соціальний

Висновки. Таким чином, проаналізувавши вітчизняну і зарубіжну літературу, можна зробити висновок про те, що комунікативна компетенція є складним явищем в методиці навчання іноземних мов і вимагає нових підходів до вирішення проблеми її сутності та варіативного компонентного складу.

Багато вчених сходяться на думці про наявність в структурі іншомовної комунікативної компетенції таких ключових складових як мовна (лінгвістична), соціокультурна, соціолінгвістична, прагматична, стратегічна, професійна субкомпетенції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ, 2004. 344 с.
- Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики* / за заг. ред. О. В. Овчарука. Київ : К.І.С., 2004. С. 47–52.
- Галкіна В. Д. Зміст і структура іншомовної професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 4 (41). С. 24–29.
- Кухта І. В. Іншомовна компетентність у контексті формування комунікативної культури студентів у процесі вивчення іноземної мови. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Kuchta.php>

- Микитенко Н. О. Теоретичні основи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей : монографія. Тернопіль : ТНПУ, 2011. 383 с.
- Павленко О. О. Формування комунікативної компетенції фахівців митної служби в системі неперервної професійної освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Дніпропетровськ, 2005. 20 с.
- Тинкалюк О. Сутність і структура іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна* 2008. Вип. 24. С. 53–63.
- Федоренко Ю., Федоренко. Н. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. *Рідна школа*. 2002. № 1 (864). С. 63–65.
- Чередніченко В. А., Чередніченко Г. А. Сутність і структура іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх інженерів-технологів харчової промисловості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 58/59. С. 489–495.
- Чернюк Т. Сутність і структура іншомовної комунікативної компетентності фахівця з фізичної культури і спорту. *Витоки педагогічної майстерності*. 2017. Вип. 19. С. 358–365.

REFERENCES

- Batsevych, F. S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky [Fundamentals of communicative linguistics]*. Kyiv [in Ukrainian].
- Bibik, N. M. (2004). Kompetentnisnyi pidkhid: reflektivnyi analiz zastosuvannya [Competence approach: reflective application analysis]. In O. V. Ovcharuk (Ed.), *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovi dosvid ta ukraïnski perspektivy: biblioteka z osvithoi polityky [Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian prospects: a library on educational policy]* (pp. 47-52). Kyiv: K.I.S. [in Ukrainian].
- Cherednichenko, V. A., & Cherednichenko, H. A. (2018). Sutnist i struktura inshomovnoi profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnix inzheneriv-tehnolohiv kharchovoi promyslovosti [Structure of Foreign Language Professional Communicative Competence of Future Food Industry Engineers]. *Pedagogy of Creating a Creative Personality in Higher and General Education Schools*, 58/59, 489-495 [in Ukrainian].
- Cherniuk, T. (2017). Sutnist i struktura inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti fakhivtsia z fizychnoi kultury i sportu [The substance and structure of the foreign language communicative competence of the specialist in physical training and sports]. *The sources of pedagogical skills*, 19, 358-365 [in Ukrainian].
- Halkina, V. D. (2014). Zmist i struktura inshomovnoi profesiinoi kompetentnosti maibutnix mahistriv viiskovoho upravlinnia [Features and structure of professional foreign language competence of future military masters]. *Bulletin of National University of Civil Defense of Ukraine*, 4 (41), 24-29 [in Ukrainian].
- Kukhta, I. V. (2008). *Inshomovna kompetentnist u konteksti formuvannya komunikatyvnoi kultury studentiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Foreign language competence in the context of formation of communicative culture of students in the process of learning a foreign language]*. Retrived from <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Kuchta.php> [in Ukrainian].
- Mykytenko, N. O. (2011). *Teoretychni osnovy formuvannya inshomovnoi profesiinoi kompetentnosti maibutnix fakhivtsiv pryrodnychkh spetsialnostei [Theoretical foundations of forming the professional foreign language competence of prospective specialists of sciences]*. Ternopil: TNPU [in Ukrainian].
- Pavlenko, O. O. (2005). *Formuvannya komunikatyvnoi kompetentsii fakhivtsiv mytnoi sluzhby v systemi neperervnoi profesiinoi osvity [Forming Communicative Competency of Customs Officers under the System of Lifelong Professional Education]*. (Extended abstract PhD. dissertation). Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
- Tynkaliuk, O. (2008). Sutnist i struktura inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii studentiv nemovnykh spetsialnostei vyshchikh navchalnykh zakladiv [Means of realization of dialogue of cultures in the content of school textbooks in foreign languages]. *Visnyk of Lviv University. Pedagogical Series*, 24, 53-63 [in Ukrainian]. Fedorenko, Yu., & Fedorenko, N. (2002). Komunikatyvna kompetentsiia yak naivazhlyvishi element uspishnoho spilkuvannya [Communicative competence as the most important element of successful communication]. *Ridna shkola [Native school]*, 1(864), 63-65 [in Ukrainian].

OLENA PAVLENKO

ESSENCE, STRUCTURE AND CONTENT OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE

This article examines the communicative competence, its essence and component composition, which includes a number of competencies such as linguistic, strategic, discursive, sociocultural, linguistic, as well as distinguishing between the concepts of “competence” and “competence”. there is a goal in teaching a foreign language, namely to teach reading literature in a foreign language, and the most important aspects of learning a foreign language were learning grammar rules and the ability to analyze the text. Despite the significant shortcomings, this method has long dominated the domestic language didactics, partially remaining in the education system until the late 90's of XX century.

The basic definitions of terms by domestic and foreign authors, such as M. Vyatyutnev, N. Gez, N. Mykytenko, L. Bachman, and others, were determined.

The model of S. Savignon and the components of the division of communicative competence of M. Kenal and M. Swain are considered, namely into grammatical, sociolinguistic, strategic. As well as three components of NI Gez and the division of communicative competence of VV Safonova. After analyzing domestic and foreign literature, we can conclude that communicative competence is a complex phenomenon in the methodology of teaching foreign languages and requires new approaches to solving the problem of its essence and variable component composition.

Many scholars agree on the presence in the structure of foreign language communicative competence of such key components as language (linguistic), sociocultural, sociolinguistic, pragmatic, strategic, professional subcompetence.

Key words: *communicative competence; competence; competence; foreign language communicative competence; structure of foreign language communicative competence.*